

Voortgangsrapportage CIb tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

Knelpunten CIb Programma 15

De belangrijkste knelpunten in de periode januari t/m mei 2023

Belangrijke knelpunten voorgaande rapportage(s)

Doorbelasting van rekencapaciteit en kosten voor opslag (V/151404/22/BI)

Afgelopen jaar hebben we een eerste interne doorbelasting gehad van de IV-organisatie van de kosten voor het gebruik van de centrale rekencapaciteit. Deze kosten (600K) zijn in 2023 uiteindelijk nog niet doorberekend, maar vergt wel een aandachtspunt voor de toekomst. Met name bij IDS/BPD wordt er veel gebruik gemaakt van deze faciliteiten zoals iRods en de rekencapaciteit. Daarnaast wordt er enorm veel data opgeslagen op de centrale servers, wat opslagruimte kost. We gaan graag tijdig in gesprek met de opdrachtgever om te bespreken hoe we deze structurele kosten op moeten vangen.

Stand van zaken per mei 2023:

Inmiddels is een groot deel van de rekencapaciteit gecentraliseerd bij de afdeling Informatie en Beheer van IDS. De kosten voor 2023 zijn nog niet doorbelast.

Invloed van veranderende wet- en regelgeving op werkzaamheden (V/150303/22/AA & V/151205/22/LB)

Het afgelopen jaar zien we een toenemende invloed van veranderende wet- en regelgeving op onze dagelijkse werkzaamheden. Dit zijn b.v. de omgang met de privacy-wetgeving in het geval van uitbraak situaties of recent in de uitbraak van difterie waarbij veel asielzoekers betrokken waren met eenzelfde geboortedatum. Het gebrek aan het kunnen delen van data en gegevens zorgt voor vertraging in het reageren op signalen. Daarnaast zien we dat door de IVDR-wetgeving veel commerciële bedrijven bepaalde kits voor neglected diseases (niet veel voorkomende infectieziekten) niet langer meer aanbieden. Dit heeft een directe invloed op het kunnen aanbieden van een dekkend diagnostieklandschap zoals bepaald als wettelijke RIVM-taak.

Stand van zaken per mei 2023:

De situatie is nog onveranderd.

Werkzaamheden laboratoria i.v.m. uitgestelde verhuizing

Omdat de verhuizing van het RIVM is uitgesteld zullen er flinke investeringen moeten worden gedaan in de huidige laboratoria om te kunnen blijven voldoen aan wettelijke eisen, regelgeving en kwaliteitsnormeringen en werknemers o.a. veilig te laten werken. Deze investeringen en de validatie en implementatie daarvan kosten ook tijd, waardoor er mogelijk vertraging kan ontstaan in producten die opgeleverd dienen te worden.

Stand van zaken per mei 2023:

Er worden op dit moment maatregelen genomen om te zorgen dat we de werkzaamheden op de huidige locatie kunnen blijven uitvoeren.

Voortgangsrapportage CIb tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

Impact van beperkte financiering COVID-19 op Programma 15

Omdat er vanaf 2023 minder financiering beschikbaar zal zijn voor Covid-19 onderzoek, zal dit effect hebben op de uitvoer van de CIb-werkzaamheden, en mogelijk ook op de werkzaamheden binnen programma 15 kan er sprake zijn van herprioritering. Wat deze precieze impact zal zijn, zal de komende maanden verder uitgewerkt en afgestemd worden. De COVID werkzaamheden zullen op de langere termijn onderdeel gaan uitmaken van het reguliere werk, en dus gaan vallen onder programma 15 waardoor er structureel een keuze gemaakt moet gaan worden waar we kennis en kunde op in gaan zetten.

Stand van zaken per december 2022:

Voor 2023 is er inmiddels budget toegekend voor COVID-werkzaamheden. Dit budget is aanzienlijk minder dan voorgaande jaren, maar tegelijkertijd worden activiteiten afgeschaald en is er naar verwachting, afhankelijk van het verdere verloop van COVID-19, minder budget nodig. Voor 2024 is de financiering nog onzeker, maar er zal een structureel budget nodig zijn om de structurele werkzaamheden te kunnen blijven uitvoeren. Deze structurele werkzaamheden kunnen in 2024 onderdeel worden van programma 15.

Stand van zaken per mei 2023:

De financiële middelen die zijn aangevraagd voor 2024 zijn goedgekeurd. Helaas konden deze nog niet structureel worden goedgekeurd, maar we blijven met de verschillende directies in gesprek om financiering vanaf 2025 structureel te maken.

Richtlijn ontwikkeling

Sinds het begin van de COVID pandemie is de ontwikkeling en herziening van richtlijnen (LCI en LCHV) geheel tot stilstand gekomen, omdat alle capaciteit die er was moest worden ingezet op de COVID pandemie. Tevens zijn experts uit het veld benodigd voor de totstandkoming van de richtlijnen, en zij moesten afgelopen jaren ook alle capaciteit inzetten voor de bestrijding van de epidemie. Ruim 50% van de richtlijnproducten van de LCI is inmiddels over de herzieningsdatum heen. Dit levert inhoudelijk niet onmiddellijk problemen op, maar uiteindelijk zijn up-to-date richtlijnen de hoeksteen van een goede bestrijding en daarom dient er aanzienlijke inspanning geleverd te worden om het been bij te trekken. Onderdelen van een eerste prioritering betreffen een gebruikersonderzoek waarbij ook het portfolio opnieuw beoordeeld zal worden, verkenning van mogelijke procesverbeteringen, maar zal ook investeringen vergen in richtlijn capaciteit.

Stand van zaken per december 2022:

Vanwege de opgebouwde achterstand in de herziening van richtlijnen tijdens de COVID-19-pandemie is er het afgelopen jaar begonnen met een portfolioanalyse, procesverbetering en uitbreiding van personele capaciteit. De herziening van de volgende LCI-richtlijnproducten is opgestart: richtlijn BRMO, richtlijn GAS, richtlijn MERS-CoV, richtlijn Scabiës, richtlijn Trichomonas vaginalis, richtlijn Pediculosis pubis, richtlijn hivinfectie, richtlijn HPV-cervixkanker, factsheet Hepatitis B-vaccinatie, factsheet Waterpokkenvaccinatie, draaiboek Consult seksuele gezondheid.

Voortgangsrapportage CIB tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

Stand van zaken per mei 2023:

In april zijn er meerdere auteurs aangenomen om de capaciteit voor richtlijnontwikkeling te vergroten. Desondanks vormt het geheel een grote uitdaging dat meerdere jaren in beslag zal nemen.

Werving en behoud van goed personeel

Bij het gehele CIB wordt geconstateerd dat het vinden en behouden van goed personeel steeds moeilijker wordt. Het risico op onderbezetting neemt toe door de zeer krappe arbeidsmarkt (voor o.a. laboratoriumpersoneel als experts, data scientists, datamanagers, en senior onderzoekers), door de inschaling en contractduur die vaak niet ruim zijn en door de concurrentie op deze krappe arbeidsmarkt. Hierdoor kunnen de geoffreerde werkzaamheden in de knel komen.

Stand van zaken per mei 2022:

Bovenstaand punt is nog steeds van toepassing, ook mede gezien vanwege het relatief hoge ziekteverzuim en het beperkter budget wat beschikbaar zal zijn voor COVID-19 werkzaamheden in 2023 (met daarmee onzekerheid over het al dan niet verlengen van contracten). Ondanks de inspanningen om goed personeel te vinden en te behouden blijft dit een aandachtspunt.

Stand van zaken per december 2022:

Het afgelopen jaar is de werkdruk binnen het CIB onveranderd hoog gebleven of zelfs toegenomen. Met de heropening van het land na de lockdowns zijn heel veel projecten en studies weer opgestart. Daarnaast merken we dat andere infectieziekten die de afgelopen jaren minder aanwezig waren nu ook weer qua aantal op pre-corona niveau komen. Ook hebben we te maken gehad met meerdere uitbraken zoals de MPOX, en andere potentiële uitbraken zoals iGAS en difterie waarvoor meerdere malen afstemmingsoverleggen zijn geweest. Tenslotte hebben we door kort- en langdurig ziekteverzuim en het onverwachte vertrek van medewerkers te maken gehad met capaciteitsproblemen. Door capaciteitsgebrek is er minder ruimte voor innovatie, verdiepend onderzoek naar aanleiding van signalen en het uitwerken van signalen in rapportages en publicaties. We hopen door het snel opvullen van de openstaande vacatures dat de ergste pijnpunten op korte termijn worden opgelost. De arbeidsmarkt blijft echter krap waardoor de werkdruk op korte termijn naar verwachting niet af zal nemen.

Stand van zaken per mei 2023:

Tekstvoorstel: Werkdruk binnen het CIB is nog altijd hoog. Nu er meer duidelijkheid is over (aanvullende) financiering voor 2023 en daarna is in de periode tot en met mei een start gemaakt met het omzetten van tijdelijke- naar vaste dienstverbanden. Het is de verwachting dat dit een positief effect zal hebben op de werkdruk. Een en ander is nog wel afhankelijk van beschikbaarheid van specifieke functies op de arbeidsmarkt en de verdere ontwikkeling hiervan.

Voortgangsrapportage CIB tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

Samenwerking Nederlands Lymeexpertisecentrum (NLe)

De samenwerking tussen de patiëntenvereniging en de onderzoekers verloopt – zoals eerder gememoreerd - moeizaam. Na een bemiddelingstraject leek er weer een gezonde voedingsbodem te zijn om niet alleen nieuwe (door de partijen samen opgestelde) projecten te starten, maar ook een nieuw beleidsplan voor de jaren 2022 – 2026 in te dienen. Echter in het najaar van 2021 heeft de Lymevereniging de samenwerking eenzijdig on hold gezet. Belangrijkste genoemde redenen; in onderzoek en publicaties omtrent het onderzoek wordt de mening van de Lymevereniging onvoldoende meegenomen en er moet er meer onderzoek plaatsvinden met wetenschappers en universiteiten die onderzoek doen die de Lymevereniging belangrijk vindt. Als laatste reden wordt genoemd dat het NLe - volgens de Lymevereniging - in het originele burgerinitiatief beoogd was als behandelcentrum voor chronische Lyme patiënten met individueel maatwerk bij de antibioticabehandeling en of experimentele behandeling, waar de Lymevereniging zou meepraten over de zorg.

Eind 2021 zijn de gesprekken hervat over de rol van de patiëntenvereniging in twee studies: een pilot behandelstudie en één van de twee projecten die naar aanleiding van het bemiddelingstraject gezamenlijk als prioriteit benoemd zijn. Daarnaast is het doel is om snel te komen tot een nieuw beleidsplan, welke zal worden aangeboden in het voorjaar van 2022. Daarmee wordt 2022 (deels) een overgangsjaar. Tegelijkertijd kunnen de over de afgelopen jaren en door het Amsterdam UMC-Radboudumc-RIVM onderzoek consortium ingezette infrastructuur en activiteiten doorgang vinden en nieuwe (zorg)activiteiten worden ontplooid.

Stand van zaken per mei 2022:

De gesprekken tussen de partijen worden gecontinueerd. Er worden plannen gemaakt samen met de patiënten voor noodzakelijk vervolgonderzoek. De patiëntenvereniging heeft aangegeven dat de samenwerkingsovereenkomsten herzien moeten worden met een grotere rol voor de vereniging. Hoewel de vraag begrijpelijk lijkt, is de realiteit weerbarstiger omdat de activiteiten plaats vinden bij de ziekenhuizen en de onderzoeksinstellingen onder verantwoordelijkheid van deze instellingen. Onderzocht wordt wat mogelijk is en of dat voldoende basis oplevert om het NLe te kunnen continueren.

Stand van zaken per december 2022:

De gesprekken tussen de patiëntenvereniging en de ziekenhuizen omtrent de voorgenomen behandelstudies vorderen gestaag. Er ligt een beleidsplan voor de komende 5 jaar klaar, waarmee de reeds opgezette infrastructuur (biobank en inclusieplatform) voor het onderzoek en de projecten ter bevordering van de nazorg en de klinisch arbogeneeskundige spreekuren op de polikliniek gecontinueerd kunnen worden. Tevens kunnen de haalbaarheidstudies van de behandelstudies hiermee uitgevoerd worden.

Stand van zaken per mei 2023:

Het beleidsplan wordt begin juni besproken tijdens de ALV van de Lymevereniging, daarna kan het ingediend worden bij VWS. De gesprekken hiertoe verlopen momenteel goed. Tevens wordt er

Voortgangsrapportage CIb tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

---

gekeken waar samenwerking gevonden kan worden met andere initiatieven die te maken hebben met chronische klachten na een infectie (post covid expertisecentra en ME/CVS-onderzoeksconsortium). Dit betreft geen knelpunt meer.

Vertraging door COVID-19

Doordat CIb/IIV prioritering moest geven aan meerdere COVID-19 (vaccinatie-)studies in de eerste maanden van 2021, waarbij de expertise van verschillende medewerkers nodig was, kon deze expertise niet volledig ingezet worden voor programma 15 projecten. Er zijn, en worden nog steeds, meerdere nieuwe medewerkers aangenomen voor het extra COVID-19 werk, waardoor de ontstane vertraging op de andere projecten (deels) ingelopen kan worden in de komende maanden. Echter, er blijven nog altijd nieuwe werkzaamheden bijkomen als gevolg van het snel veranderende onderzoeksveld en preventiebeleid rondom COVID-19, met effecten op P15. Daarnaast heeft het vele thuiswerken gezorgd voor ernstige gebreken in noodzakelijke communicatie met collega's, ondanks de ruime beschikbaarheid en het veelvuldig gebruik van alle digitale communicatiemiddelen.

Stand van zaken per december 2021:

Als gevolg van de COVID maatregelen kunnen er minder mensen tegelijk op het lab werken en is er schaarste aan laboratoriumplastics. De strenge eis van thuiswerken tenzij, en de lockdown, zorgde voor afname van progressie van programma 15 projecten. Ook is er een verschuiving van prioriteit zichtbaar van reguliere werkzaamheden naar COVID-19 werkzaamheden, wat leidt tot vertraging. Echter, er blijven nog altijd nieuwe werkzaamheden bijkomen als gevolg van het snel veranderende onderzoeksveld en preventiebeleid rondom COVID-19, met effecten op P15. Daarnaast heeft het vele thuiswerken nog altijd gezorgd voor ernstige gebreken in noodzakelijke communicatie met collega's, ondanks de ruime beschikbaarheid en het veelvuldig gebruik van alle digitale communicatiemiddelen. De continuïteit van het werk blijft een zorgpunt door vertrek en ziekte van personeel. Het aantrekken van voldoende en voldoende gekwalificeerd personeel blijft lastig. Omdat het zwaartepunt ligt bij COVID-19 studies, vertraagt dit de afronding van onderzoek binnen het huidige programma 15, dit is waargenomen bij meerdere centra bij het CIb. Als gevolg van de coronacrisis is ook bij onze partners buiten het RIVM, de prioriteit verschoven naar coronagerelateerd werk. Dit bemoeilijkt de voortgang van onderzoeken.

Stand van zaken per mei 2022:

De situatie zoals beschreven per december 2021 heeft doorgespeeld in het eerste kwartaal van 2022. Door de lockdown ten gevolge van de Omikron golf, het bijbehorende thuiswerkadvies en blijvende druk op de COVID-19 activiteiten heeft voor een verdere stagnatie van de P15 activiteiten gezorgd. Tevens vanwege de dynamiek in het vaccinatieprogramma (extra booster vaccinaties, vaccinatie jonge kinderen) die niet eerder voorzien was, waardoor de achterstand op bepaalde onderdelen waarschijnlijk niet wordt ingelopen. Met het loslaten van de maatregelen, inclusief de 1,5 meter, zijn sinds het tweede kwartaal de meeste activiteiten hervat en draaien we

Voortgangsrapportage Cib tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

---

op capaciteit van voor de corona pandemie, alhoewel er in sommige centra nog flink wat achterstallig werk is in te halen. Het fysiek wederzien van collega's doet de communicatie zowel binnen als buiten de centra verbeteren. Wel ligt het ziekteverzuim hoger, ten gevolge van overbelasting ten tijde van de crisis. Ondanks de hoge inzet en ook oplevering van projecten, zal nog enige tijd duren voor de achterstanden op P15 zijn weggewerkt. Daarnaast blijven de ontwikkelingen rondom het corona virus (nieuwe varianten) onze blijvende aandacht houden waardoor medewerkers op meerdere projecten ingezet blijven vanwege hun expertise.

Stand van zaken per december 2022:

In 2022 hebben we toch weer een verschuiving van de werkzaamheden voor P15 projecten naar P19 gehad, vanwege de dynamiek in het vaccinatieprogramma (extra booster vaccinaties, vaccinatie jonge kinderen) die niet eerder voorzien was. De achterstand op (onderdelen van) P15 is nog niet volledig ingelopen. Zie voor redenen ook de laatste stand van zaken bij het punt: Werving en behoud van goed personeel.

Stand van zaken per mei 2023:

In 2023 is de capaciteit binnen IIV bijna helemaal op orde. Dit maakt dat de werkdruk normaliseert ten opzichte van voorgaande jaren. Er wordt nog steeds hard gewerkt om opgelopen achterstanden in te halen.

Vertraging laboratoriumwerkzaamheden Cib/IIV door COVID-19

Als gevolg van de lockdowns en de tekorten aan disposables is veel werk van Cib/IIV uitgesteld. Door de beperkende maatregelen (1.5m en verminderde labcapaciteit en personele inzet) moest veel laboratoriumwerk gestaakt worden waardoor er vertraging is opgelopen. Waar mogelijk is aangesloten bij coronavirus-onderzoek.

Stand van zaken dec 2021:

Als gevolg van de COVID maatregelen kunnen er minder mensen tegelijk op het lab werken en is er schaarste aan laboratoriumplastics. De strenge eis van thuiswerken tenzij en de lockdown, zorgde voor afname van progressie van programma 15 projecten. Ook is er een verschuiving van prioriteit zichtbaar van reguliere werkzaamheden naar COVID-19 werkzaamheden, wat leidt tot vertraging. De continuïteit van het werk blijft een zorgpunt door vertrek en ziekte van personeel. Het aantrekken van voldoende en voldoende gekwalificeerd personeel blijft lastig. Omdat het zwaartepunt ligt bij COVID-19 studies, vertraagt dit de afronding van onderzoek binnen het huidige programma 15. Als gevolg van de coronacrisis is ook bij onze partners buiten het RIVM, de prioriteit verschoven naar corona-gerelateerd werk. Dit bemoeilijkt de voortgang van onderzoeken.

Stand van zaken mei 2022:

Sinds april zijn de beperkende maatregelen opgeheven en kunnen we weer optimaal gebruik maken van onze onderzoeksfaciliteiten. Echter, in de eerste maanden van 2022 hadden we nog

Voortgangsrapportage CIb tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

---

steeds te maken met beperkingen, waardoor we met minder mensen in een labruimte konden werken. Daarnaast hebben we te maken met een hoger dan gemiddeld ziekteverzuim, als gevolg van enerzijds hoge werkdruk en anderzijds de zeer besmettelijke Omikron variant. Ook het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel is erg moeilijk in de huidige krappe arbeidsmarkt. Dit alles maakt dat we verwachten dat de reeds ontstane vertraging op een deel van de P15 projecten niet volledig zal worden ingelopen.

Stand van zaken per december 2022:

Sinds april zijn de beperkende maatregelen opgeheven en kunnen we weer optimaal gebruik maken van onze onderzoeksfaciliteiten. Echter, hebben we te maken met een hoger dan gemiddeld ziekteverzuim, als gevolg van enerzijds hoge werkdruk en anderzijds de zeer besmettelijke Omikron variant. Ook het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel is erg moeilijk in de huidige krappe arbeidsmarkt. Hierdoor zijn sommige vacatures moeilijk te vervullen. Dit alles maakt dat we ontstane vertraging op een deel van de P15 projecten niet volledig ingelopen hebben.

Stand van zaken per mei 2023:

Er wordt nog steeds hard gewerkt aan het inhalen van opgelopen achterstanden als gevolg van de pandemie. Er zijn geen beperkingen meer op de laboratoria en in de kantoren, dus we kunnen gebruik maken van de volledige capaciteit. Ziekteverzuim is nog aan de hoge kant, wat maakt dat op sommige vlakken de inhaalslag mindersnel verloopt dan gehoopt.

TAPIR en DICTU

Tapir is de applicatie die gebruikt wordt bij het toekennen en monitoren van vergunningen en het organiseren van inspecties in de tatoeage en piercing branche. Deze applicatie - in 2018 ontwikkeld door DICTU i.s.m. RIVM, GGD'en en NVWA - en is in 2019 live gegaan. Het contract met DICTU loopt nog tot 31-12-2022. DICTU heeft aangegeven dat de tariefstelling voor Rijkszaak TAPIR v.w.b. 2021 en 2022 gaat veranderen. DICTU heeft nagelaten bij de initiële offerte diverse kosten, waaronder voor de OTA (Ontwikkel- Test- en Acceptatieomgeving) mee te nemen. DICTU geeft aan dat RIVM de intentie heeft uitgesproken meer te gaan doen met Rijkszaak, maar omdat dit (nog) niet gebeurt blijft de groei in volume daarmee qua verwachting achter, waardoor veel vaste kosten moeten worden gedeeld over een gering aantal gebruikers. De prijs die destijds (in 2019) was afgegeven betrof een aanbod op maat ter 'promotie', DICTU heeft hiermee beoogd het aantal klanten en gebruikers snel te doen toenemen. De dienstverlening blijft in essentie dezelfde, maar de kosten worden in het door DICTU gestelde vervolg vier keer zo hoog. Dit brengt voorzetting van de applicatie potentieel in gevaar. Gesprekken tussen RIVM en DICTU zijn gestart, maar er moet snel duidelijkheid komen om ook op de lange termijn een werkende applicatie te kunnen garanderen.

Stand van zaken per december 2021:

Voortgangsrapportage CIb tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

In het eerste kwartaal worden met de opdrachtgever (VWS) toekomstscenario's voor de applicatie in beeld gebracht. Wanneer besloten wordt de dienst bij een andere aanbieder af te nemen zal de herontwikkeling in 2022 starten en uiterlijk in 2023 worden afgerond. We hebben vernomen dat de andere domeinen V&Z en M&V ook tegen problemen met DICTU aanlopen. Waar mogelijk zal overwogen worden om dit ook centraal bespreekbaar te maken.

Stand van zaken per mei 2022:

LCI is hiertoe met de opdrachtgever VGP in contact getreden, waarbij nu eerst de mogelijkheden worden verkend om een alternatief op de markt aan te kopen. De marktverkenning start in mei 2022.

Stand van zaken per december 2022:

De verkenning naar mogelijkheden de applicatie te vervangen zijn afgerond. Binnen overzienbare termijn is geen nieuwbouwoptie voorhanden die een kostenreductie met zich mee zou brengen. Met directie VGP is nog geen afspraak over de meerkosten die sinds zich 2022 aandoen.

Stand van zaken per mei 2023:

Met de directie VGP zijn de gesprekken voortgezet over een oplossing na de afloop van de huidige opdracht in oktober 2024. Aangezien er geen mogelijkheden zijn voor een structurele bekostiging van de meerprijs, wordt verkend hoe aan de belangrijkste voorwaarden kan worden voldaan indien TAPIR als applicatie zou komen te vervallen. Dit scenario heeft niet de voorkeur. Tegelijkertijd is binnen het RIVM een nieuwe aanbieder van een zaakstelsel gecontracteerd. De mogelijkheid bestaat dat deze in 2024 ook in een opvolging van TAPIR zou kunnen voorzien. In het derde kwartaal van 2023 wordt daarover duidelijkheid verwacht.

Als laatste blijkt dat door personele problematiek DICTU momenteel niet alle ondersteuning kan bieden die is afgenomen. Gesprekken hierover worden in mei/juni gevoerd om een goed beeld te krijgen van de ontstane problematiek, welke risico's gelopen worden en wat dit betekent voor de lopende overeenkomst.

Voortgangsrapportage CIB tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

Knelpunten COVID Programma 19

De belangrijkste knelpunten in de periode januari t/m mei 2023

Belangrijke knelpunten voorgaande rapportage(s)

ALGEMEEN

Het kunnen bieden van perspectief aan (tijdelijk) personeel

De tijdelijkheid van arbeidscontracten wordt een steeds nijpender probleem omdat gesignaleerd wordt dat personeel met tijdelijke contracten ervoor kiest om bij andere organisaties te gaan werken waar meer zekerheid omtrent een (vaste) arbeidsovereenkomst geboden kan worden. Zolang het RIVM geen financiële dekking heeft voor 2023, kunnen we de medewerkers geen zekerheid bieden van een vast- of verlenging van een tijdelijk contract.

Stand van zaken t/m mei 2022

Door het lagere budget voor 2023 zullen we medewerkers moeten laten gaan, terwijl er veel achterstallig werk is, medewerkers veel verlof hebben opgebouwd en de ruimte nodig hebben deze op te kunnen nemen en er een zeer reële mogelijkheid is van een opleving van de epidemie. Nu afscheid nemen van medewerkers heeft als risico dat er te weinig menskracht is om VWS goed te kunnen bedienen.

Stand van zaken per december 2022

Bovengenoemde situatie is nog onveranderd. De onzekerheid rondom financiering (Programma 19 en programma Pandemische Paraatheid) speelt ook een belangrijke rol in het perspectief kunnen bieden aan personeel. Waar mogelijk zijn tijdelijke arbeidscontracten verlengd maar ook in 2023 dienen er weer contracten verlengd dan wel omgezet te worden naar definitieve arbeidsovereenkomsten. Hoe langer deze situatie aanhoudt, hoe groter de kans op ongewenste uitstroom. Deze situatie is van toepassing op alle, bij COVID betrokken centra, van het Centrum Infectieziektebestrijding.

Stand van zaken per mei 2023:

Na het traject met de DR en OR van het RIVM is er in april groen licht gekomen om te starten met het omzetten van tijdelijke arbeidscontracten naar definitieve arbeidsovereenkomsten. Ook de resultaten uit de onderhandelingen rondom de Voorjaarsnota 2023 met betrekking tot Programma 19 en programma Pandemische Paraatheid geven voldoende houvast aan het financiële inzicht voor de langere termijn voor deze programma's. Het knelpunt is hiermee opgelost.

Werkdruk en werving

Vanwege de aanhoudend hoge werkdruk en toename in het aantal taken als gevolg van de COVID-19 pandemie wordt er continue geworven voor nieuwe medewerkers. Het blijkt lastig posities in te

Voortgangsrapportage CIb tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

---

vullen met de juist gekwalificeerde kandidaten. Dit is te verklaren door een krappe markt maar daarbinnen vooral door het alleen kunnen bieden van tijdelijke functies en relatief lage loonschalen in vergelijking met andere organisaties. Een gevolg daarvan is dat de werkdruk voor vele mensen aanhoudend te hoog blijft.

Het kort cyclische karakter van een groot deel van het werk (o.a. continue informatievoorziening ten behoeve van advisering via responsteam, OMT, GR, beantwoording beleidsvragen ministeries en tweede kamer, informatievoorziening publiek) versterkt dit.

Daarnaast moeten nieuwe medewerkers ingewerkt worden, wat tijd en capaciteit kost en beperken de coronamaatregelen ook de laboratorium werkzaamheden (1,5 meter regel in laboratorium, dus minder capaciteit mogelijk in het laboratorium).

Stand van zaken per december 2021

Vanwege de aanhoudend hoge werkdruk en de hoeveelheid taken als gevolg van de COVID-19 pandemie wordt er continue geworven voor nieuwe medewerkers. Het gaat hierbij om uitbreiding van capaciteit maar ook (inmiddels) om vervanging van personeel wat eerder (ook tijdelijk) was aangenomen voor COVID-activiteiten. Het blijft lastig om posities in te vullen met de juist gekwalificeerde kandidaten (zie ook het hiervoor benoemde knelpunt: 'het kunnen bieden van perspectief aan (tijdelijk) personeel').

Stand van zaken t/m mei 2022

Sinds april zijn de beperkende maatregelen opgeheven en kan weer optimaal gebruik gemaakt worden van o.a. onderzoeksfaciliteiten. Echter, in de periode voor april 2022 waren er nog beperkingen, waardoor met minder mensen in een labruimte gewerkt kon worden. Daarnaast is sprake van een hoger gemiddeld ziekteverzuim, als gevolg van enerzijds hoge werkdruk en anderzijds de zeer besmettelijke Omikron variant. Ook het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel is erg moeilijk in de huidige krappe arbeidsmarkt. Dit alles maakt dat we verwachten dat we voor Covid-19 werk een beroep hebben moeten doen op vaste medewerkers, die daardoor minder aan hun reguliere opdracht hebben kunnen werken. Verder kan vroegtijdig vertrek van medewerkers leiden tot vertraging in studies. Dit kan inhouden dat onderzoeken doorlopen tot in 2023 en verder. Indien er geen financiering beschikbaar is, als gevolg van mindere toekenning van budget voor 2023, is het de vraag of deze onderzoeken afgerond kunnen worden.

Stand van zaken per december 2022

De werkdruk is onveranderd hoog om meerdere redenen. Het behouden van personeel is moeilijk om redenen genoemd bij het vorige knelpunt. Verder is sprake van een hoger dan gemiddeld ziekteverzuim (o.a. onder laboratoriumpersoneel). Mede afhankelijk van het soort profiel staat ook de werving van nieuw, juist gekwalificeerd, personeel nog onder druk. Dit wordt mede veroorzaakt door de krappe arbeidsmarkt voor bepaalde functies. De krapte op de arbeidsmarkt en hogere salariering elders maakt ook dat medewerker/ster(s) sneller geneigd zijn om zich te (her)oriënteren.

Voortgangsrapportage CIb tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

Dit alles maakt dat verwacht wordt dat voor Covid-19 werk een (extra) beroep gedaan moet worden op vaste (RIVM-)medewerkers, die daardoor minder aan reguliere opdrachten kunnen werken.

Stand van zaken per mei 2023:

Er wordt nog steeds hard gewerkt aan het inhalen van opgelopen achterstanden als gevolg van de pandemie. Er zijn geen beperkingen meer op de laboratoria en in de kantoren, dus er kan gebruik gemaakt worden van de volledige capaciteit. Ziekteverzuim is nog aan de hoge kant, wat maakt dat op sommige vlakken de inhaalslag mindersnel verloopt dan gehoopt.

Financiering

Programma 19 is in 2021 gestart met een looptijd van twee jaar. Met de voortgang van alle activiteiten binnen het programma en het verloop van de epidemie op dit moment wordt voor veel thema's gesignaleerd dat deze looptijd tot eind 2022 te kort is. De activiteiten na 2022 kunnen verdeeld worden over de volgende categorieën:

1. Activiteiten met een structureel karakter. Dit betreft o.a. structurele surveillance activiteiten ten behoeve van COVID-bestrijding, inclusief (data)infrastructuur (waaronder kiemsurveillance en rioolwatersurveillance), validatie van testen, monitoring en coördinerende taken.
2. Activiteiten met een langere doorlooptijd (>2022) maar met een einddatum. Dit betreft veelal onderwerpen waarvoor een AIO is aangetrokken, maar ook studies waarbij het noodzakelijk is dat deze een langere doorlooptijd hebben ten behoeve van monitoring, zoals bijvoorbeeld de VASCO studie en de vaccinatiestudies.
3. Activiteiten met vertraging. Dit betreft studies die aanvankelijk op 31-12-2022 zou eindigen. Om verscheidende redenen (o.a. vertraging bij werving personeel) kennen deze (V&Z) activiteiten een uitloop van enkele maanden naar 2023.
4. Additionele opdracht. De Kiemsurveillance is als additionele opdracht toegevoegd aan programma 19. Afhankelijk van het verloop van de epidemie zullen er meer- of minder kosten gemaakt worden. Bij introductie van een nieuwe variant is het noodzakelijk om deze tijdig op te sporen en te blijven monitoren. Daarom zal er altijd een basis kiemsurveillance nodig zijn (ook na 2022).

Stand van zaken t/m mei 2022

Ten behoeve van de Voorjaarsnota heeft het RIVM bij VWS een onderbouwde claim ingediend voor financiering van COVID activiteiten in 2023 en daarna. Na een complex proces van onderhandelingen tussen VWS en het Ministerie van Financiën is slechts een beperkt deel van de claim toegekend. Gezien het grote verschil tussen claim en (voorlopige) toezegging is het MT van het CIb gestart met een inventarisatie van welke consequenties dit heeft voor de activiteiten in 2023. VWS wordt over de resultaten hiervan op de hoogte gehouden.

Stand van zaken per december 2022

Voortgangsrapportage CIB tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

Voor de resterende activiteiten van programma 19 is voor 2023 financiering beschikbaar maar er bestaat nog onduidelijkheid over de financiering vanaf 2024. Het gaat hier om tijdelijke financiering in verband met de afwikkeling van nog lopende studies (tot en met 2026) en structurele financiering in verband met de uitbreiding van de reguliere activiteiten van het CIB in relatie tot Covid. In de Voorjaarsnota van 2023 wordt hier wederom budget voor geclaimd. In combinatie met de onduidelijkheid rondom de financiering van het programma Pandemische Paraatheid betekent dit voor het CIB dat er nog onvoldoende zekerheid qua financiering bestaat om zowel activiteiten als daarbij behorende capaciteit duurzaam in te richten.

Stand van zaken per mei 2023:

De resultaten uit de onderhandelingen rondom de Voorjaarsnota 2023 hebben voldoende financiering opgeleverd voor de beoogde activiteiten in 2024. Deze bestaan uit structurele activiteiten (zicht houden op het virus) en de meerjarige studies. Financiering van de meerjarige studies is voor de periode 2024 tot en met 2026 geborgd. Voor de structurele activiteiten moet begin 2024 in samenwerking met de betrokken COVID directie nog een definitieve oplossing worden gevonden.

Thema 1 – Epidemiologie en bestrijding

Vervanging HPZone Lite

Inmiddels werken de GGD-medewerkers in GGD-contact voor het uitvoeren van bron- en contactonderzoek, maar gaat de verwerking naar OSIRIS nog via HP Zone. De volledige vervanging van HP Zone Lite door GGD Contact is uitgesteld naar onbekende datum.

Stand van zaken per december 2022

De beoogde datum is meerdere keren uitgesteld en is nu vastgesteld op 4 maart 2023.

Stand van zaken per mei 2023:

Sinds 13 maart 2023 worden COVID-19 meldingen niet meer vanuit HP Zone (Lite) verstuurd naar OSIRIS maar vanuit GGD Contact. GGD contact voldoet echter nog niet aan alle functionaliteiten voor meldingen naar OSIRIS. Het is bijvoorbeeld nog niet mogelijk vanuit GGD Contact een bericht naar OSIRIS te sturen als een melding verwijderd is. GGD Contact wordt verder doorontwikkeld en op 31 mei 2023 is een test gepland om te zien of resterende issues verholpen zijn.

Data-koppelingen

Het doel van dit project is data-koppelingen tot stand te brengen voor beleidsondersteunende surveillance en onderzoek. Een van de eerste volbrachte data-koppelingen was het door GGD GHOR ingebrachte CoronIT data verrijken met CBS microdata met gedetailleerde demografische data welke de interpretatie ondersteunt en nieuwe analyses mogelijk maakt. Er zijn meerdere rapportages verschenen op basis van deze data met ondersteuning van het RIVM (zie de CBS-website). Echter, de data worden niet vernieuwd sinds oktober 2021, en inbrengen van koppelbare Osiris data door GGD GHOR voor verrijking lijkt op dezelfde juridische belemmeringen vast te

Voortgangsrapportage CIB tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

---

lopen. Het CBS geeft aan dat hetzelfde lijkt te gelden voor ziekenhuisdata door NICE. Dit vormt een belemmering voor de uitvoering van onze wettelijke taak en voor specifieke onderzoeken door het RIVM en anderen, inclusief onderzoeken in opdracht van ministeries en onderzoek naar aanleiding van moties uit de Tweede Kamer (bijvoorbeeld de motie Omtzigt naar redenen en oorzaken van oversterfte).

Vanuit RIVM/CIB is eind april een brief verstuurd naar VWS om toe te lichten dat door ontbrekende gegevens zoals GGD COVID-19 meldingsdata en GGD teststraatdata verschillende projecten bij het RIVM niet van start kunnen gaan, vertraagd zijn of, wanneer reeds opgestart, geen resultaten hebben geleverd. Hierdoor zullen bestaande en toekomstige beleidsvragen in het kader van de bestrijding en evaluatie van covid-19 niet, of minder goed kunnen worden beantwoord. Voor ziekenhuisgegevens uit NICE is de verwachting dat deze data ook binnenkort gekoppeld kunnen worden aan CBS microdata in de RA omgeving.

Stand van zaken per december 2022

In het kader van oversterfteonderzoek heeft het CBS CIMS data opgevraagd bij het RIVM, waardoor deze begin 2023 beschikbaar komen voor onafhankelijke onderzoekers. Meldingen van positieve testuitslagen t/m eind 2021 komen ook beschikbaar. NICE data zijn nog steeds niet gekoppeld in de RA omgeving.

Stand van zaken per mei 2023:

CIMS data en positieve testuitslagen zijn begin 2023 beschikbaar gekomen. NICE data zullen naar verwachting voor de zomer gekoppeld worden in de RA omgeving.

Gegevens ziekenhuisopnames voor surveillance

Stichting NICE heeft aangegeven te willen stoppen met de COVID-19 registratie van opnames op de verpleegafdelingen. De registratie van opnames op de IC blijft bestaan. Vanuit het RIVM is aangegeven dat het zonder de gegevens van NICE ernstige COVID-19 en de bescherming van vaccinatie tegen ziekenhuisopname niet gemonitord kan worden. In april 2023 zijn gesprekken gestart met VWS, NICE, LNAZ (ROAZ), RIVM en andere sleutelpartijen over data-aanlevering voor surveillance en capaciteitsmonitoring op de korte-, middellange- en lange termijn. Daarbij wordt vanuit RIVM ingezet op het versnellen en uitbreiden van SARI surveillance. De uitkomst van dit traject is nog onduidelijk. Vooralsnog heeft Stichting NICE de ziekenhuizen gevraagd in 2023 te blijven registreren.

Thema 7 - Leefomgeving

Luchtkwaliteit, veehouderij en COVID-19

Juridisch traject bij de datakoppelingen in de beveiligde werkomgeving van het CBS blijft lastig.

Evenals het vermelde knelpunt van thema 1 Epidemiologie en bestrijding, *data-koppelingen* wordt ook *luchtkwaliteit, veehouderij en COVID-19* geconfronteerd met dit specifieke knelpunt (zie hierboven).

Voortgangsrapportage CIb tot en met mei 2023

Programma 15 – Programma 19

Knelpunten

Bespreking in MT 12-06-2023

Het project over luchtkwaliteit, veehouderij en COVID-19 is toch van start gegaan met de (meer beperkte set) beschikbare gegevens maar als deze situatie aanhoudt, bestaat het risico dat sommige activiteiten zullen moeten afwijken van de oorspronkelijke plannen en waarschijnlijk enkele beleidsvragen minder goed kunnen worden beantwoord.

Stand van zaken per december 2022:

Juridisch traject bij de datakoppelingen in de beveiligde werkomgeving van het CBS blijft lastig. Hoewel volledige gegevenskoppeling juridisch moeilijk blijft, zullen de beperkte beschikbare gegevens en de aangepaste analyse het toch mogelijk maken om de belangrijkste onderzoeksvragen te beantwoorden. Voor meer of sterker bewijs zijn echter aanvullende analyses op basis van volledig gekoppelde gegevens nodig en dit kan het onderwerp zijn van een vervolgproject, mocht het juridische traject naar koppeling in de toekomst worden opgelost

Stand van zaken per mei 2023:

Datakoppelingen in de beveiligde werkomgeving van het CBS zal nooit 100% compleet kunnen zijn binnen looptijd van project.

Hoewel volledige gegevenskoppeling juridisch moeilijk blijft, zijn de (niet-complete) beschikbare gegevens en de aangepaste analyses toch voldoende om de belangrijkste onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Voor meer of sterker bewijs zijn echter aanvullende analyses op basis van volledig gekoppelde gegevens nodig en dit kan het onderwerp zijn van een vervolgproject, mocht het juridische traject naar koppeling in de toekomst worden opgelost.

Thema 15 – Gezondheidsimpact

Evenals het vermelde knelpunt van thema 1 en thema 7 wordt ook thema 15 geconfronteerd met dit specifieke knelpunt (zie hiervoor) met betrekking tot de data-koppelingen. De voortgang van dit thema wordt belemmerd door de moeizame toegang tot de benodigde dataset en mogelijkheden voor koppeling.

Stand van zaken per december 2022:

Zie toelichting hierboven bij data-koppelingen.

Stand van zaken per mei 2023:

Dit onderdeel van thema 15 is eind 2022 beëindigd. Het betreft alleen nog een promotietraject.